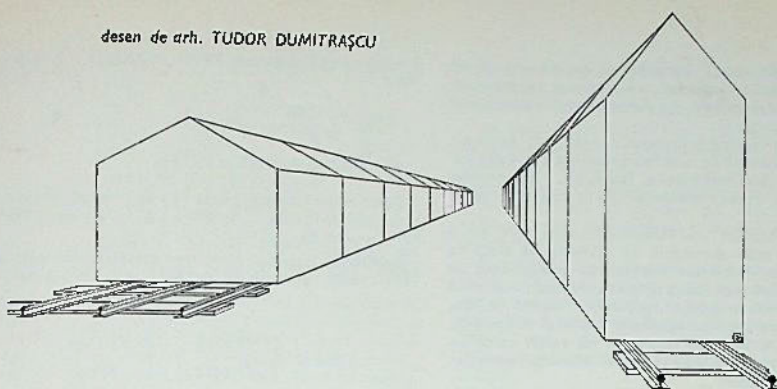

Cronica subiectivă

Vacanța, care a fost

Dacă plimbându-mă prin magazine și expoziții nu am găsit multe lucruri demne de relevat la rubrica noastră Design — Artă, având ca temă vacanța, mult mai multe se pot scrie despre ea în cadrul rubricii prezente.

Cum vine vară, Bucureștiul te dă afară. Spre casele pitice inundate de verdețură din provincie, spre casele albastre cu nuanțe în spate de la soare, spre orice schimbare, spre orice nu e el.

Față în față, pe două coline, Galațiul și combinatul „S.G.-ul”, rivalizează pareri și, trecind cu trenul printre ele, te întrebi de partea cui vei fi. Combinatul, imensă împărăție roșie, ultima prelungire de nori roșii, incredibilă pe cerul senin; cetățile își semănă arsurile, oglindindu-le în Dunăre. Și dacă arhitectura impusă dar spectaculoasă a combinatului ar provoca la întrecere arhitectura civilă a orașului, aceasta din urmă n-ar avea prea multe atuuri.

Sfântu Gheorghe, scris cu litere mari pe hartă, a de ar un sat ciudat ale cărei străzi sînt de nisip așa cum ale Veneției sînt de apă. Cu Dunărea care-și dă suflului «pe ultima sută» topindu-se în mare, cu sturioni pe care nu i-am văzut, cu dunele de nisip pe care odihnesc voci albe, adaptate parcă la mediu. Cine caută liniște o are, cine caută viață mondenă e dezamăgit, căci e pustiu și viața de noapte duc doar ținării.

Pentru a completa imaginea, voi adăuga elemente disperate, cu care am luat contact pe rînd, impresia generală urmînd să se facă mai tîrziu, retrospectiv: «racheta» care zboară patru ore pe apă, măgarii, baliga pusă la uscat pe gard, nufarii, farul, stepa, canalele cu pește, plaja pustie cu stilpi de lemn vopsiți; în partea de jos roșu, verde sau gri, în rest, cu streșina dantelată, cu frontoane traforate și cu acoperișul de stuf, grauri, dundele, ținării, străzile, tentacule de nisip întinse de plajă, atmosfera de izolare, de «copățul lumii», lipsa vehiculelor, nu există biciclete și mașini: n-ar avea unde să meargă și s-ar afunda în nisip. Fiinea este adusă de o cotigă trasă de boi, măgarii se plimbă pe străzi, iar în septembrie am auzit că ies și șerpii.

La toate acestea se adaugă partea cu adevărat bună: rasol de crap cu mujdei, ghiveci de pește, perișoare și sarmale de pește, în foi de viță, ciobărd de pește, ardei umpluți cu pește, icre, pește prăjit. (Mă opresc, căci încep să semene cu o reclamă a COOP-ului).

Cine n-a văzut insula Sacalin, fișie de pămînt între canalele lățite și mare, acoperită de ierburii roșii, poate să citească mai departe. Paradis al păsărilor, dar mai ales al turiștilor, pe malul vestic, dinspre bolta, se înșiruie pelicanii, masivi și albi (care în aer arată ca niște rîndunele) lebedele, cocostiricii, survolaii strategic de pescăruși. Pe celălalt mal, spre mare, scaici neobișnuite sînt aruncate de valul puțin sărat după noroc, mai sus și definitiv, (a vreme), sau sînt plimbate de colo-colo pe nisipul ud.

Natură, cu părți bune și părți mai puțin bune, natura, acesta e cuvîntul cu care pot fi definite aceste locuri.

E drept că în tot acest timp nu m-am gîndit la nimic special în legătură cu arhitectura, ea fiind o prezență care marchează existența noastră în orice clipă, dar nu strică o dată pe an să te gîndești la vacanța care a fost, la vacanța care va veni.

Arh. ALBA DELIA POPA

Dezbateri

Elemente metodologice de prognoză utilizabile în studiile de sistematizare

Prin Directivele Conferinței Naționale a P.C.R. din iulie 1972 cu privire la sistematizarea teritorială a orașelor și satelor se prevede că un obiectiv important al cercetării științifice trebuie să-l constituie metodele de prognoză, care să permită fundamentarea cit mai riguroasă a planului de dezvoltare curentă și de perspectivă.

În ultimul deceniu, urbanistii au făcut apel tot mai mult la statistică și la matematică, în scopul elaborării unor modele ale unor procese urbane, cu elucidarea legăturilor lor, putîndu-se astfel formula, pe această bază, prognoza dezvoltării localităților.

Pentru dimensionarea viitoare a elementelor constitutive ale localităților și a rețelilor lor funcționale este necesar să se determine numărul de locuitori, numărul personalului retribuit creșterea consumurilor de măr-furi și de servicii în raport cu creșterea cererii solvabile, creșterea veniturii naționale pe cap de locuitor etc. Aceste date nu sînt comunicate de beneficiarii studiilor de sistematizare decît poate pentru primul cîștinal. Or, studiile de sistematizare (teritoriale, schișele de sistematizare etc.) îmbrășează o durată de circa 15—20 de ani, pentru care este necesară cunoașterea unor indicatori de creștere ca cei menționați mai sus.

Abordînd astfel problema, tehnica prognozelor permite fundamentarea unor prevederi de dezvoltare urbanistică, tehnică ce se află într-o continuă dezvoltare și aplicare în domeniile economic și social.

O prognoză este o afirmație probabilistică asupra viitorului, cu un grad de certitudine relativ ridicat. Prognozele întocmite științific constituie premisele de adoptare a deciziilor.

Sistematizarea și dezvoltarea localităților reprezintă un proces în plină desfășurare actuală, care poate și trebuie să apeleze la cele mai științifice metode, folosite cu succes în toate domeniile de creștere economică și socială, la niveluri macro și micro.

Prelucrarea datelor statistice privind fenomenele caracteristice pe o perioadă anterioară, pe lîngă analiza critică a evoluției din perioada respectivă, pot să indice și dezvoltarea probabilă a fenomenelor în etapele următoare, folosind anumite metode de calcul.

O asemenea metodă statistico-matematică este «analiza unor serii dinamice cu desprinderea și extrapolarea tendinței de evoluție a fenomenului studiat» pentru etapele viitoare.

MOBILIER POPULAR

SCAUNUL

Pe lângă laviță, scindură lată, fixată între birnicele casei, care servea la dormit și așezat, în gospodăria țărănească au existat totdeauna și scaune.

Se poate ca primele dintre ele să fi fost simple elemente naturale (trunchiuri de copaci sau rădăcini) adaptate, cu minime transformări, pentru raiul de scaun. În orice caz, scaunul folosit în mod curent, mic și ușor de manevrat, este cel simplu, rotund sau pătrat cu trei sau patru picioare, joase, a cărui formă derivă dintr-un astfel de scaunel «natural», ale cărui picioare sînt trei ramuri ale unui trunchi tăiat la partea de sus, orizontal, pentru a servi la așezat. Una dintre statuetele de argilă aparținând culturii preistorice Gumelnița reprezintă un gînditor așezat pe un scaunel asemănător, dovadă pentru marea vechime a acestei forme de mobilier.

Probabil că mai tîrziu, odată cu înlocuirea laviței de către băncile cu spătar și brațe, au apărut și scaunele cu spătarul plin, decorat prin decuparea conturului.

Ca forme și detalii de îmbinare, scaunele lucrate de meșterii țărani își găsesc corespondențe în mobilierul popular al multor țări din Europa sau chiar al unor țări mai îndepărtate. Comune le sînt picioarele fixate înclinat în platforma șezutului, rămase astfel de pe cînd paduca de pînă lipit a casei reprezenta o suprafață masivă de sprijin, ca și îmbinările dulgherești cu pene de lemn și cepruri, țuă suie de fier sau lînții.

Scaunele românești se deosebesc de cele ale altor națiuni prin modul de proporționare și decorare a elementelor componente. Am fotografiat pentru dumneavoastră cîteva modele caracteristice de la Muzeul satului din București.

Scaunul rotund (fig. 1) este din comuna Coauru, județul Gorj. Astfel de scaunele sînt des întîlnite în zonele de munte ale Olteniei, Munteniei și Vrancei și mai rar în zonele de cîmpie și în Transilvania. Și astăzi, în fiecare simbută, de la țirgul din Hurezu se pot cumpăra scaunele cu trei picioare, cu partea superioară ușor scobită pentru a fi mai comodă și înflorată cu compasul. Scaunele stau cuminți în jurul meselor joase, rotunde, cu trei sau patru picioare. Sînt frumoase, așa simple, cu urme încă proaspete de bardă în lemnul robust și sănătos, mirosind încă a pădure. (Mărturisesc că n-am putut rezista ten-

Rubrică redactată de arh. ANA VASILACHE și arh. ALBA DELIA POPA

tației de a-mi cumpăra trei astfel de scaunele.)

Pe multe din văile afluențelor Olului și Argeșului se păstrează încă și astăzi cătune de artizani care lucrează pentru nevoile satelor din jur, vinzîndu-și marfa la țirgurile din localitățile mai mari din apropiere.

În gospodăriile țărănești mai opore și tipul de scaun cu spătar, cu picioare joase sau înalte. Am fotografiat cunoscutul scaun din satul Cîmpeni, județul Bihor (fig. 2), care face parte din tipul scaunelor joase,

cu spătar înalt, des întîlnit prin aceste părți, precum și prin zona Beiușului, în Banat, Maramureș și în nordul Olteniei.

Spătarul înalt răsare cu demnitate din platforma șezutului. Este decorat pe principiul decupării unei siluete. Partea de sus, ratunjită ca un cap de om, este completată cu găuri de achi și gură, iar în continuare profilele de pe contur par a fi niști. Spătarul are astfel forma unui totem primitiv, motiv întîlnit și în Maramureș, nordul Moldovei și nordul Olteniei.

Muzeul etnografic din Cluj-Napoca, cele din Craiova și Rm. Vilcea, expun scaune de o deosebită frumusețe culese din zonele Hațegului, Gorjului și Vilcei. Decorarea lor are multe asemănări cu cele ale stil-pilor de pridvor sau chiar cu cele ale pietrelor de mormînt, aducînd un argument în plus pentru ideea unității stilistice a artei noastre populare.

Aceste două tipuri de scaune (cu spătar și joase, fără spătar) se presupun a se fi dezvoltat dintr-un tip tradițional. Pe lângă ele, se întîlnesc în gospodăriile țărănești o serie de scaune a căror formă prezintă clare influențe ale mobilierului de proveniență cultă sau populară din centrul și vestul Europei.

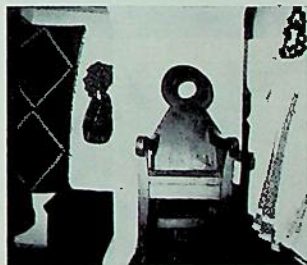

În această categorie intră scaunul cu picioare în formă de X și spătar lucrat din elemente stranjite, aflat în casa din satul Mesteacăn, județul Neamț (fig. 3), scaun influențat de modelele mobilierului orășenesc.

Tot acestei categorii îi aparțin și scaunele cu spătar înalt, decorat cu inimi decupate (influență tireleză) sau cu motive aparținînd decorului feudal al evului mediu, întîlnite mai ales în Banat și Transilvania. În aceste zone se mai întîlnesc scaune acoperite cu grund și pictate, de influență central europeană, unde, în secolul al XVIII-lea, arta populară a avut o fază puternică de dezvoltare, manifestată, printre altele, și de proliferarea mobilierului pictat.

Un alt tip de scaune, cu o arie largă de răspîndire în arta populară a Ungariei, Poloniei, Franței și Germaniei, este cel cu schelet din esență de lemn moale completat cu împletitură de papură. Întîlnit la noi sub formă de scaune mici sau cu spătar, în zonele de baltă ale cîmpiei Tisei, este și astăzi lucrat din trestie răsucită pe lângă Harghita.

Într-o categorie aparte a scaunelor — și, după cum am mai spus, poate cu vechimea cea mai mare — intră cele realizate din elemente naturale, rădăcini sau trunchiuri de copaci. Un astfel de trunchi-scaun putem vedea în gospodăria satului Votinel, județul Suceava. Bătut în cuie de tocul ușii bucătăriei de vară, pe lângă forma lui neașteptată, este și foarte comod. (fig. 5).

Un scaunel pentru copii (fig. 4), cu spătar și brațe, ciobit dintr-o singură bucată de lemn, se află în casa din comuna

Coauru, județul Gorj. Scaunelul a ajuns la Muzeul satului, din satul Băldănești, județul Gorj.

Meșterii țărani au reușit totdeauna să îmbine spontan și intuitiv funcționalul cu frumosul, printr-o profundă înțelegere a materialului cu care lucrează.

Scaunele pe care le-am prezentat, sper să vă spună și dumneavoastră acest lucru.

A. V.

Să discutăm despre...

VESTIBULUL LOCUINTELOR

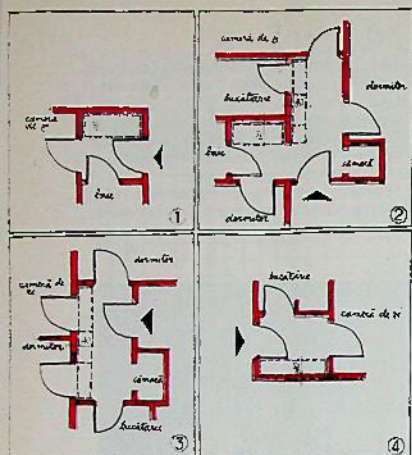
Vestibulul este primul suris pe care și-l adresează o locuință, este spațiul de tranziție între exterior și interior, care te pregătește și te conduce din spațiul colectiv, neutru, spre spațiul personalizat și specific al locuinței, este locul unde sînt lăsate hainele de oraș, unde zgomotele se amortizează, unde se opresc ploaia, praful și noroiul.

Exigențele vieții contemporane ne silesc să găsim soluții ingenioase și economice pentru utilizarea rațională a spațiilor locuinței. Intrarea este un astfel de spațiu, care trebuie să răspundă unor multiple necesități. Mobilierul ar trebui să cuprindă: dulap închis și garderobă deschisă pentru haine, loc de depozitare pantofi și cizme, loc pentru umbrele și pălării, eventual loc pentru geamantane și genți mai mari, un loc pentru așezat și unul pentru oglindă în care arunci o ultimă privire la plecare.

Magazinele de mobilă pe care le-am vizitat oferă spre cumpărare cîteva tipuri de cuiera, care nu par să poată rezolva toate aceste multiple cerințe.

Magazinele de decorațiuni interioare, care desfac produse ale cooperăției meșteșugărești, oferă pentru vestibulul locuințelor cuiera de «fier forjat», oglinzi «venețiene» sau oglinzi cu ramă de «fier forjat», gresie, complicate și scumpe.

S-ar părea că singura salvare pentru a-ți mobila vestibulul decent și cu bun gust este, fie mobila de comandă (care, cu toții știm, solicită, pentru a o putea

procura, multă energie, bani, cunoștințe de specialitate (or, cîți dintre cumpărători au aceste cunoștințe?) fie să găsești în puținele centre de mobilier popular păstrate încă în țară, cuie, jărănești și lăzi de zestre în care poți păstra haine sau pantofi și care, spre deosebire de ceea ce apare în mod curent de vânzare, au marele avantaj de z-și fi păstrat nealterat caracterul original.

Aceste mobile nu rezolvă însă spațiul restrîns al unui vestibul aparținînd unui apartament nou. Cum la noi în țară, în anii de după război, s-au construit cca 2.000.000 de apartamente noi față de cele 880.000 moștenite, dintre care în viitorii 15 ani 680.000 vor avea durata de serviciu depășită, iar altele cca 3.000.000 le vor lua locul, problema mobilării acestora se pune acut. (Datele sînt extrase din *Proгноza dezvoltării locuinței urbane în România pînă în 1990*).

Dacă vom privi cîteva planuri de apartamente-tip vom observa spațiul limitat al vestibulurilor, cu pereții gîuriți de uși.

Cele mai norocoase dintre ele au un spațiu rezervat pentru un dulap în perete, celelalte cîte un perete (și acela cu uși) care ar putea fi mobilat cu dulapuri-garderobă nu mai late de 40 cm, care să folosească însă și spațiul de deasupra ușilor, pînă la tavan.

Mobilierul din comerț ar trebui să fie modulat în funcție de dimensiunile acestor vestibuluri, pe elemente mici, asamblabile acasă cu mijloace simple, din care să se poată forma dulapuri

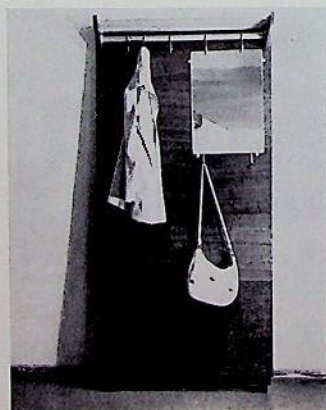
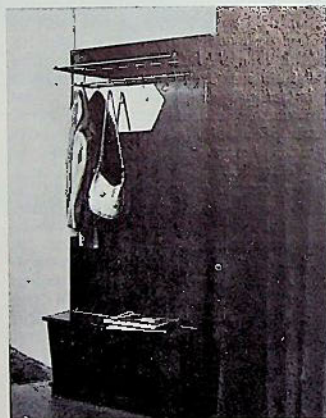
închise sau garderobe deschise, folosindu-se tot spațiul, pînă în placă, cuie, etajere, elemente de depozitat pantofi sau alte obiecte. Formele simple și funcționale ale acestui tip de mobilier ar fi astfel compatibile cu necesitățile noastre și în casa în care locuim 1,2,3,4,5.

Cumpărătorul ar trebui să mai aibă la dispoziție o gamă variată de materiale de finisaj pentru pardoseli: plăci ceramice, mochetă rezistentă și ușor lavabilă sau linoleum (în culori vii, calde, nu mereu același unic verde mort), pentru pereți, tapete, zugrăveli sau uleiuri în culori variate, elemente de iluminat simple și funcționale, care ar putea concentra lumina în puncte corespunzînd unei oglinzi, unui obiect de artă sau unei direcții de mișcare spre spațiul principal din locuință.

Cu ajutorul acestor elemente, precum și cu al unui catalog cu idei pentru combinarea lor — și nu ideile sînt cele care lipsesc — vestibulurile noilor locuințe s-ar putea mobilă corect și, în același timp, individualiza, căci omul contemporan este avid de frumusețe și personalizare.

Dar nu trebuie să uităm că și gustul publicului trebuie format, nu numai prin intermediul școlilor și cărților, ci mai ales cu al obiectelor ce se găsesc de vânzare în magazine.

Aceste magazine de decorațiuni interioare aduc un mare deserviciu muncii de educare a bunului gust, invadînd

piata cu obiecte urite și false, pretinse «stil», pretinse «modern» sau pretinse populare (lămpi, mai ales lămpi cu șiraguri de mărgele de sticlă și elemente metalice aurite, mobile din scai sau metal care demult și-au pierdut funcția pentru care au fost inventate în schimb unor forme inestetice). Îndepărîndu-ne puțin de subiectul pe care ni l-am propus, nu putem să nu ne întrebăm dacă, într-adevăr, aceste obiecte, înainte de a ieși pe piață, au căpătat girul unor specialiști în estetică, arhitecți sau artiști plastici.

Atelierele care lucrează pentru aceste

magazine de decorație interioară au avantajul, față de marea industrie, că-și pot permite serii mici de obiecte și mobilier și deci ar putea experimenta forme și materiale noi, nu mereu aceleași agresive paști de prost gust.

Se agită în lumea arhitecturii, de mai mult de cincizeci de ani, principiul ca simplitate, funcționalitate, exprimarea onestă a materialului, economicitate.

Este cazul să avem și noi în vestibulul locuințelor noastre, care ne reprezintă ca niște adevărate cărți de vizită, astfel de mobile și obiecte.

Arh. ANA VASILACHE

DICȚIONAR

• BAUHAUS

Cînd, în 1915, marele duce de Saxa-Weimar, la recomandarea lui Henry van de Velde, i-a propus lui Walter Gropius postul de conducere al Școlii de arte decorative și al Academiei din Weimar, acesta a acceptat, cu condiția obținerii unei totale libertăți în ceea ce privea stabilirea scopurilor și organizarea celor două școli.

Una din primele decizii pe care le ia, în 1919, cînd își începe activitatea, este aceea de unificare a celor două școli sub numele de Das Staatliche Bauhaus Weimar, decizie semnificativă pentru intențiile sale: acela de a crea o școală în care arta și meseria să fie unite și care să pregătească creatorii cu o solidă formație tehnică.

Industria, la sfîrșitul secolului al XIX-lea, începuse să invadeze lumea cu produsele ei inestetice, provocînd o violentă și justificată reacție în rîndul artiștilor și artiștilor.

Ruskin și Morris au fost printre primii care au opus unișenii și falsității produselor industriale o doctrină ce găsea soluția în reîntoarcerea la surse, la vechile meșteșuguri și artele tradiționale, la munca manuală, respingînd total ideea mașinii ca unealtă. Opoziția lor, însă, nu a rezolvat situația.

Mai tirziu, alții, și printre aceștia și Walter Gropius, au văzut clar confuzia și au înțeles că reconcilierea dintre artă și industrie se putea face numai recunoscînd rolul mașinii ca unealtă, dominată însă, ca orice unealtă, de spiritul creatorului de artă, care trebuie să-i depășească neajunsurile, păstrîndu-i însă toate avantajele.

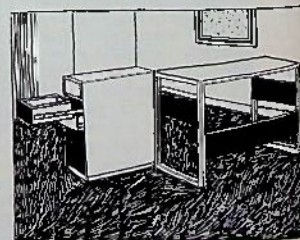
Școlile de artă decorativă și aplicată, cit și școlile de arhitectură, pregăteau creatorii diletanși din punct de vedere tehnic, fără posibilitatea și competența de a interveni și a schimba lucrurile. Industria continua să arunce pe piață produse inestetice, iar artiștii să se lupte pentru plasarea propriilor creații nerealistice.

Ambele tabere greșeau, nereușind să pătrundă destul de adînc unul în domeniul celuilalt pentru a ajunge la o înțelegere într-adevăr eficientă.

Pregătirea unor creatori cu o solidă formație tehnică, crearea unor colective complexe, cu oameni specializați în arhitectură și alte ramuri ale artei posibile a fi integrate în construcție, în care fiecare să știe și să se poată uni într-un efort comun de creație, integrarea artei în domeniul producției industriale prin crearea unor obiecte frumoase, standardizate, posibil a fi executate de mașini, toate acestea erau în intenția lui Walter Gropius creînd Bauhausul.

Programa școlii cuprindea două cursuri, în paralel: unul consacrat materialelor și tehnicilor de prelucrare, celălalt desenului și studiului formelor. Un curs preliminar cu durata de șase luni testa viitoarele direcții de dezvoltare ale fiecărui student, potrivit aptitudinilor, punîndu-l în contact cu studiul diverselor materiale: piatră, lemn, metal, sticlă, argilă, textile, culori, și cu utilitățile de prelucrare a acestor materiale. Astfel, prin intermediul practicii, studentul lua contact cu noțiunile de proporție și scară, ritm, lumină și umbră, culoare.

După terminarea cursului preliminar, pe lîngă studiul teoretic, cursuri de geometrie, forme naturale, compoziție, desen, studentul își alegea un atelier în care lucra. Acolo era dirijat simultan de doi maeștri: meșteșugul și creatorul de artă. La început a fost nevoie de

◀ Cîteva tipuri de mobilier pentru vestibul, care se găsesc în mod curent în comerț

Marcel Breuer — loc de luat masă — casa profesorilor, Dessau, 1926
Marcel Breuer — birou în camera de zi a profesorului Muche, 1926; culori: boj, negru, alb

doi, pentru că nu existau încă meseriași dotați cu destulă imaginație artistică și nici artiști cu destule cunoștințe tehnice. Cu timpul, Bauhaus și-a ridicat din rândul studenților proprii profesori.

Astfel a ajuns, în 1924, Marcel Breuer șef al atelierului de decorațiuni interioare, în cadrul căruia a creat renumitul său mobilier pe schelet din țevi metalice curbate. Mobilier standardizat, format din elemente modulate, intersanjabile, ușor și rezistent. Strict funcțional, exprimându-și clar funcția și structura cerută de ea. Unul dintre cele mai frumoase și mai des folosite scaune este cel denumit *cantilever chair*, scaunul consolă creat în 1928.

Pe lângă mobilier, atelierelor creau prototipuri industriale pentru articole de uz curent, colaborând strâns cu industria, pe bază de oferte sau chiar comenzi, punând în felul acesta bazele unei adevărate școli de design, așa cum obișnuim s-o numim azi. Studenții erau puși astfel în contact direct cu problemele economiei-timp, bani, consum de materiale. Construcția propriului local și a dotărilor lui, în 1926, la Dessau, când Bauhaus-ul a fost silit să se mute din Weimar, a fost o sarcină ideală pentru toate atelierelor școlii.

Tot ceea ce se producea la Bauhaus prezenta o trăsătură comună, datorată spiritului muncii de echipă, conștient cultivat. Formele erau simple și adevărate, elaborate rațional pe baza unor minucioase căutări tehnice și economice, în acord cu legile intrinseci ale materialelor și proceselor de fabricație.

Interioarele, și dovadă stau apartamentele profesorilor din Dessau, erau de o puritate și simplitate extremă, aproape prea pure și prea simple, poate exagerate în acest sens, ca orice început, aerate, eliberate de orice înfrumusețare decorativă nefuncțională. Mobiliele lui Breuer, ușoare, lăsați privirea să cuprindă dintr-o dată întreg spațiul camerei. Multe din principiile de funcționalitate și sincera exprimare a acestei funcționalități stau și astăzi la baza creației de arhitectură și decorație interioară.

Gropius a reușit să unească la Bauhaus, pentru a ține cursuri, personalități puternice și interesante, care, deși nu aveau un sistem comun de predare, au realizat cursuri captivante, bazate pe propria lor experiență, în numele aceluiași cauze comune. Majoritatea lor erau pictori aparținând curentului cubist și abstracționist, la acei început de secol pictura fiind în avangarda artelor.

Din 1919 au profesat Johannes Itten și Lyonel Feininger, pictori și gravori, Gerhard Meeks, sculptor și ceramist; din 1920 Georg Muche, pictor și scriitor, Paul Klee, pictor, gravor și scriitor, din 1921, Oskar Schlemmer, pictor și scenograf; din 1922, Wassily Kandinsky, pictor și gravor, din 1923 Laszlo Moholy Nagy, pictor, scenograf, fotograf și tipograf.

În cadrul școlii, toți au continuat să creeze. Ideea era că, într-o școală de artă, profesorii nu trebuie obligați să-și consacre tot timpul cursurilor și problemelor organizatorice, deoarece calitățile artistice inițiale ale studentului nu se pot dezvolta decât sub influența exemplului unui profesor și a operei sale.

Gropius s-a aflat la conducerea Bauhaus-ului pînă în 1928, cînd demisionează pentru a se putea consacra liber operei sale. Îi urmează arhitectul Hannes Meyer, șeful departamentului de arhitectură, care demisionează și el în 1930. La recomandarea lui Walter Gropius, devine directorul școlii Mies van der Rohe, dar nu pentru multă vreme. La 10 aprilie 1933, Bauhaus, mutat la Berlin, este ocupat de poliția nazistă și silit să-și închidă porțile.

Deși a funcționat numai 14 ani, Bauhaus a continuat să exercite o influență considerabilă în lume. Se poate spune chiar că, prin dispariție, influența sa a crescut. Plecarea profesorilor și studenților școlii în jurul anilor '33 a ajutat la difuzarea ideilor Bauhaus-ului în mai bine de treizeci de țări. Un mare număr de școli de artă și arhitectură din Europa și America au adoptat

metodele sale de învățămînt, iar în fruntea lor au activat foști profesori și elevi: Walter Gropius, Moholy Nagy, Mies van der Rohe, Marcel Breuer, Albers etc.

«Pot afirma fără exagerare că Bauhaus-ul a contribuit, prin căutările sale, la înrădăcinarea noului arhitecturii și a creației artistice în realitatea socială», sint cuvintele pline de adevăr ale lui Walter Gropius.

Marcel Breuer — scaun-consolă realizat și astăzi de Knoll Internațional

DESIGN INDUSTRIAL

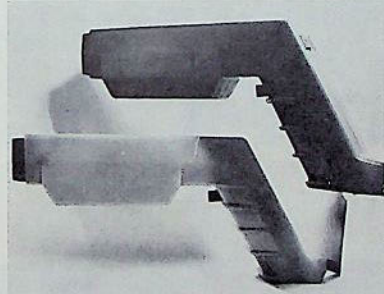
Revista «Arhitectura» și-a deschis de cîva timp paginile unui subiect deosebit de discutat și disputat în ultima vreme — design-ul industrial.

Trebuie să recunoaștem că se fac frumoase maratare teoretice în cadrul diverselor întîlniri locale, regionale sau naționale, se fac cunoscute istorii despre design, se enunță principii, se descoperă relații funcționale, estetice și economice, se demonstrează potențiatele marketing-ului asupra design-ului (?), se propun comisii naționale etc.

Iată de ce această rubrică devine importantă, propunîndu-și să pună în discuție produse intrate în fabricație sau omologate, realizate de cei cîțiva designeri, ce sint invitați să-și spună părerea chiar dacă nu au ajuns la o deplină maturitate profesională.

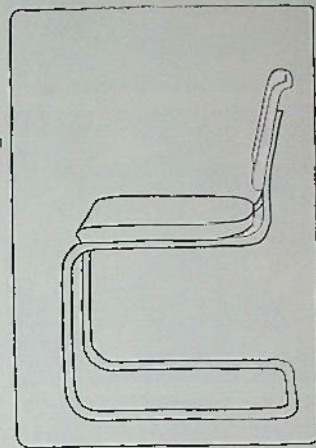
Design-ul industrial este tîndr pe aceste meleaguri și trebuie să nu-l compromitem, cu atît mai mult cu cît este în mare măsură capabil de a provoca un salt calitativ al produselor noastre. Factorii de decizie din economie pot să aprecieze corect această metodă de creație, ce își propune să rezolve nu numai aspectul estetic al produselor industriale, ci și pe cele funcționale, economice, psihologice, ergonomice sau sociale pentru că un designer este sau ar trebui să fie «30% estetician, 30% tehnolog, 30% economist, 30% ergonomist, 30% psiholog, 30% sociolog» după cum spunea Bossard în «Formes industrielles, l'esthétique et le produit».

Sper că diversele produse ce vor apare în cadrul acestei rubrici să convingă de profunzimea și complexitatea acestei metode și profesioni care este designul. C.

TESTER ELECTRONIC PENTRU TURAJE ȘI AVANS

- destinat reglării motoarelor cu ardere internă
- carcasă din polipropilenă (moplen)
- culori: roșu, portocaliu, galben, verde
- obiectiv telescopic
- industrializabil
- designer: arh. GHEORGHE CIOBOTARU
- beneficiari: Institutul de cercetări și proiectări electronice București și întreprinderea de aparate electronice de măsură și industriale

ARTE

TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE

Expoziția care a ocupat în lunile iulie-august cele două săli de la Muzeul satului a reunit patru absolvenți ai institutelor superioare: de arhitectură — Daniela GORENIUC GRUȘEVSKI și arte plastice — Anca MACOVEI, Rodica MAZILESCU, Tiberiu BENȚE. Aceștia au prezentat lucrări de tapiserie, sticlă, ceramică și sculptură în lemn.

Tema, atît de potrivită locului unde s-a desfășurat expoziția, a readus problema inspirației din tradițiile artei populare românești și ne-a dat prilejul să descoperim la expoziții (mai ales la tapiserie și sculptură) filonul principal al creației lor.

Dar subtilitatea și greutatea problemei sint direct proporționale cu adîncimea la care se descoperă acest filon. Dacă e la suprafață, inspirația se mărginește la lumea formelor și rezultatele se situează în sfera imitațiilor; dacă e adînc, vizează lumea ideilor, esența, spiritul, și numai așa tradiția se înalță și se continuă.

Trebuie să recunoaștem că expoziții se situează în al doilea caz, cu mici excepții (Zgărdan), mai ales în domeniul titlurilor (Fosnetul grîului, Pasărea seminșelor).

Mai mult, se poate spune că, fără tema expoziției menționată, legătura cu arta populară ar fi fost greu sesizabilă (la ceramică și sticlă îndeosebi), ceea ce este, credem, în abundență de imitații, un lucru bun.

Tehnici personale și formele originale ale tapisierilor lucrate de Daniela Gorenuc Grușevski, frumusețea formelor de sticlă plămuite de Anca Macovei, ca și a celor obținute pe cale industrială, lumea supra-reală alcătuită din obiectele ceramice ale Rodicăi Mazilescu, volumele corect înscrise în peisajul sculpturii moderne create de Tiberiu Bențe sint mărcurile ale unor personalități distincte, mărcuri din care rubrica noastră selectează, pe pagina următoare, doar cîteva.

Arh. ALBA DELIA POPA